

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 334/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/43/2021 z 27. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a obsahu napadnutého uznesenia vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľka bola žalobkyňou v konaní o zaplatenie sumy 140 000 eur z titulu poisťného plnenia. Svoju žalobu odôvodnila tým, že došlo k poškodeniu jej domu v dôsledku zosuvu pôdy po dlhotrvajúcich dažďoch, teda došlo k poisťnej udalosti, ktorá je krytá poisťením. Okresný súd Prešov v danej veci rozhodol rozsudkom č. k. 29C/48/2013-617 z 5. decembra 2018 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) tak, že žalobu sťažovateľky zamietol. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sťažovateľka nepreukázala, že k poškodeniu nehnuteľnosti došlo výlučne v dôsledku zosuvu pôdy tak, ako to v žalobe tvrdila, ale aj v dôsledku projekčných chýb a realizačných nedostatkov, ktoré výraznou mierou prispeli k poškodeniu nehnuteľnosti. Keďže sťažovateľka za danej procesnej situácie nenavrhola doplniť dokazovanie na účel odstránenia

rozporov týkajúcich sa príčin vzniku škody, súd, vychádzajúc z rozporných záverov plynúcich z vykonaného znaleckého dokazovania, konštatoval, že nebolo možné ustáliť, ktoré zo zistených poškodení sú dôsledkom zosuvu pôdy a ktoré sú dôsledkom projektových a realizačných vád a v akom pomere, a žalobu zamietol.

2.2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 23Co/35/2019-664 z 26. februára 2020 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd konštatoval, že záver súdu prvej inštancie o dôkaznej povinnosti sťažovateľky preukázať výšku a rozsah škody bol správny. V súvislosti s namietaným presunom dôkaznej povinnosti zo sťažovateľky na žalovanú konštatoval, že tento by prichádzal do úvahy vtedy, ak by z vykonaného dokazovania nevyplýval záver o viacerých príčinách vzniku škody, teda ak by z vykonaného dokazovania vyplývala jediná možná príčina vzniku škody, a napriek tomu by to žalovaná popierala. Vtedy by žalovaná musela preukazovať, že škoda nevznikla v dôsledku zosuvu pôdy. Za existencie viacerých príčin vzniku škody sťažovateľka mala preukazovať rozsah vzniknutej škody v dôsledku zosuvu pôdy. Sťažovateľka však trvala na vyplatení maximálneho limitu dojednaného poistného plnenia bez toho, aby sa snažila preukázať výšku a rozsah reálne vzniknutej škody v príčinnej súvislosti so zosuvom pôdy. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že za podanie znaleckého posudku (o ktorý súd prvej inštancie oprel svoj rozsudok, pozn.) bola znalecká organizácia uznaná za vinnú zo správneho deliktu, konštatoval, že vytknuté pochybenia boli väčšinou formálneho charakteru, ale nespochybnili podstatný záver pre toto konanie, ktorým bolo zistenie, že škoda vznikla v dôsledku viacerých činiteľov (zosuvu pôdy a nesprávnej výstavby).

2.3. Proti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd, vychádzajúc z obsahu podaného dovolania, po preskúmaní veci konštatoval, že tvrdený dôvod zmätočnosti nie je daný. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že už v odvolacom konaní argumentovala presunom dôkazného bremena s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obo/52/2010 z 24. júna 2010, túto jej argumentáciu najvyšší súd vyhodnotil ako súčasť argumentácie v prospech naplnenia uplatneného dovolacieho dôvodu, keďže sťažovateľka v dovolaní tvrdila, že sa odvolací súd s touto jej námietkou nevysporiadal, a preto ju neposúdil ako ďalší samostatne uplatnený dôvod dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. V súvislosti s touto námietkou konštatoval, že odvolací súd sa pomerne rozsiahlo venoval danej právnej otázke v bodoch 4 až 6 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, keď konštatoval, že za existencie viacerých príčin vzniku škody bolo úlohou sťažovateľky preukázať, že na poistenej veci vznikla škoda v dôsledku rizika krytého poistnou zmluvou. V nadväznosti na to uzavrel, že odvolací súd sa dostatočne zaoberal sťažovateľkinou argumentáciou o prenesení dôkazného bremena a v odôvodnení svojho rozsudku na ňu primerane reagoval (body 21 až 23 napadnutého uznesenia). Pri posúdení namietanej vady arbitrárnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd konštatoval, že posúdenie otázky, či k škode došlo v dôsledku poistnej udalosti alebo aj iných skutočností, je otázkou skutkovou, ktoré dovolací súd nemôže vecne prehodnocovať prijímaním odlišných skutkových záverov ako tých, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Za podstatné považoval to, či v rámci dokazovania a jeho vyhodnocovania nedošlo k deformitám (rozpor zo zásadami podľa § 191 CSP, rozpor so základnými princípmi logiky), ktoré by mohli predstavovať naplnenie nesprávneho procesného postupu vedúceho k založeniu dôvodnosti uplatneného dôvodu, avšak v okolnostiach posudzovanej

veci k takémuto pochybeniu súdov nižších inšancií nedošlo (bod 13 napadnutého uznesenia). Pokiaľ sťažovateľka namietala, že jedinou príčinou vzniknutej škody bol zosun pôdy, najvyšší súd poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyplynul záver, že v konaní nebolo preukázané, že k poškodeniu domu došlo výlučne v príčinnej súvislosti s rizikom poistného krytia a že nebolo možné ustáliť, ktoré zo zistených poškodení sú dôsledkom zosuvu pôdy a ktoré sú dôsledkom projektových a realizačných vád. Tieto závery považoval za logické, dostatočne odôvodnené na základe vykonaných dôkazov v ich súhrne a vzájomných súvislostiach. Nezistil vady v hodnotení dôkazov, ich vnútornú rozpornosť ani rozpor s procesnými zásadami hodnotenia dôkazov (bod 17 napadnutého uznesenia). V súvislosti s tvrdením sťažovateľky, že ide o spotrebiteľský vzťah, a preto súd mohol vykonať aj také dôkazy, ktoré ako spotrebiteľka nenavrhol, najvyšší súd konštatoval, že uvedenú možnosť nemožno vnímať ako absolútnu povinnosť súdu vykonávať dôkazy a suplovať aktivitu spotrebiteľa, ktorý nepredložil alebo neoznačil skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dodal, že k odopretiu plnenia došlo z dôvodu nepreukázania kauzálneho nexu, a nie z dôvodu existencie nejakej neprijateľnej podmienky (body 24 až 26 napadnutého uznesenia). V závere skonštatoval, že dovolací súd nezistil v konaní odvolacieho súdu sťažovateľkou namietanú vadu arbitrárnosti, preto dovolanie ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v sťažnosti rozsiahlo argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu, pričom odôvodnenie a závery odvolacieho súdu, ako aj závery najvyššieho súdu považuje za arbitrárne a nedostatočné. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú uplatnila už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, najmä však pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania. Tvrdí, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej tvrdením o tom, že jedinou príčinou vzniku škody bol zosuv pôdy. Pokiaľ ide o odôvodnenie namietaného porušenia svojich označených práv rozhodnutím dovolacieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v sťažnosti zotrvala na svojom právnom posúdení veci, z čoho vyvodzovala porušenie svojich označených práv nepreskúmateľným, nedostatočným a arbitrárnym prístupom dovolacieho súdu pri posúdení jej námietok vznesených v dovolaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či najvyšší súd dal dostatočné a ústavno-konformné odpovede na výhrady sťažovateľky súvisiace s označeným dôvodom prípustnosti dovolania, ako aj na tam uplatnenú argumentáciu.

5. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že nedospel k záveru, že by rekapitulácia záverov rozsudku odvolacieho súdu bola nelogická, nekonzistentná, zakladajúca dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Vychádzajúc z rozhodných okolností veci, možno konštatovať, že záver o neunesení dôkazného bremena sťažovateľky a o nepresunutí dôkazného bremena na žalovanú je ústavne konformný. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že bolo spochybnené tvrdenie sťažovateľky o jedinej príčine vzniku škody, a preto možno prisvedčiť záveru, že sťažovateľku ako

žalobkyňu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať výšku škody v príčinnej súvislosti s týmto poistným rizikom. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že ide o spotrebiteľský vzťah, pretože potreba ďalšieho dokazovania nesúvisela ani s nekalými praktikami dodávateľa (poisťovne) ani s existenciou neprijateľných podmienok. Už pred súdom prvej inštancie sťažovateľka mohla korigovať svoje tvrdenia a prehodnotiť stratégiu vedenia sporu v rámci vykonaného dokazovania a jeho výsledkov, avšak neurobila tak a naďalej tvrdila, že jedinou príčinou vzniku škody na nehnuteľnosti je zosuv pôdy (poistné riziko), pričom paušálne tvrdila, že má nárok na maximálny rozsah poistného plnenia bez riadneho preukázania rozsahu škody na nehnuteľnosti.

6. Sťažnostná argumentácia, ako už bolo konštatované, bola v podstatných námietkach identická s dovolacou argumentáciou, na ktorú dovolací súd poskytol relevantné odpovede. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, považuje riešenie a výsledok sporu za spravodlivý, pričom na rozdiel od sťažovateľky považuje odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov vrátane najvyššieho súdu za dostatočné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu. Keďže nezistil v napadnutom uznesení najvyššieho súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

7. Ústavný súd tak dospel k záveru, že neexistuje relevantný súvis medzi namietanými právami sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces na jednej strane a napadnutým uznesením dovolacieho súdu na strane druhej. Preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

8. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2024

Peter Molnár
predseda senátu